

Alumniberichten februari 2004

DIES 27 maart 2004

Het thema van de Universiteitsdag is: "de maakbaarheid van de mens".

's Ochtends: de maakbare mens

Na de introductiespeech van de nieuwe voorzitter van het College van Bestuur, Yvonne van Rooy, spreekt Christine Mummery over ontwikkelingen in de frontlinies van de biowetenschappen. Mummery is als embryologe verbonden aan het Hubrecht Laboratorium van de Universiteit Utrecht en doet onderzoek naar embryonale stamcellen.

Na een korte pauze gaat alumnus Jan Terlouw in op bedoelde en onbedoelde gevolgen van technologische ontwikkelingen. De ochtendsessie start om 10.00 uur wordt afgesloten met een discussie en duurt tot 12.30u.

's Middags: Praktische Filosofie in beweging

's Middags organiseert Autarkeia een filosofisch drieluik. De titel van het middagprogramma is: Praktische Filosofie in beweging. Drie filosofen hebben een nieuwe trede bereikt in hun filosofische ontwikkeling en ontplooiing; een docent, een promovendus en een alumnus.

Deze middag treden er diverse sprekers uit de hoek van de praktische filosofie op onder wie prof.dr. Willem van Reijen, die bekendheid geniet vanwege zijn vele publicaties op het terrein van de sociale en politieke filosofie. Hij publiceerde onder meer over Walter Benjamin en de paradoxen van de modernisering. Als tweede spreker zal optreden Dr. Bert van den Brink over de "zin en onzin in het debat over waarden en normen". Tot slot zal drs. Rutger Claassen optreden, die afgelopen zomer de prijs voor de beste scriptie van de Faculteit Wijsbegeerte ontving. Zijn scriptie was getiteld 'Filosofie van de schaarste' en hij won met deze prijs de scriptieprijs van de Faculteit in 2002. De scriptie is bewerkt tot een boek en wordt uitgegeven bij Ambo/Anthos te Amsterdam (najaar 2004).

Locatie

zaal B, Trans I
(Oftewel: het Marinus Langeveld-gebouw op de Uithof) Dit gebouw is rechtstreeks vanuit het Educatorium te bereiken. Wie met de buslijn 11 of 12 komt, kan het beste uitstappen bij Heidelberglaan 2, Unnik-gebouw)

Aanvang	14.00u
Toegangsprijs leden en niet-leden	gratis 5 Euro
Contactpersoon	erna.kas@phil.uu.nl (030-2531831)
Opgeven:	via de aanmeldingsstrook in Illuster <i>Geef uzelf tijdig op; er is een beperkt aantal plaatsen.</i>

Philosophical High Tea met Rob van Gerwen op 29 november 2003

Kan propaganda (of pornografie) wel kunst wezen?

Een grote woonkamer boven 'De bakkerswinkel' aan de Wittevrouwenstraat vormde de gezellige en verzorgde ambiance op zaterdagmiddag 29 november voor een Philosophical High Tea; met dank aan de organiserende bestuursleden. Het uitdagende onderwerp is dit keer: Kan propaganda (of pornografie) wel kunst wezen?

In de hedendaagse kunst worden voortdurend grenzen overschreden. De grenzen of domeinen waar het hier om gaat zijn o.a. die van het (individuele) artistieke domein, het publieke domein, het ethische domein, het ideologische/propagandistische domein en erotische/pornografische domein. Met als gevolg dat de toeschouwer een ongebruikelijke 'betrekking' aangaat met het getoonde. Soms gebeurt dat expres, in een van de allereerste films ooit, bijvoorbeeld Goddard's *L'arrive du train a la Ciato* waarbij het publiek de zaal uit vluchtte bij de frontale aanblik van een aansnellende trein. Of in muziek; John Cage's piano stuk van 3.44 min. Of onbedoeld, zoals Van Mechelen die een 'mondiale kip' als kunstobject probeert te fokken door alle bestaande rassen onderling te kruisen. Of zoals een Von Hagen die kubistische kunstobjecten maakt van menselijke lijken en lijkmateriaal.

Soms is de grensoverschrijding een gevolg van aannamen die theoretici menen te moeten maken. Een voorbeeld van het laatste is de discussie over Leni Riefenstahl's propagandafilm *Triumpf des Willens* die figureert in een filosofisch debat over de vraag of een zo verderfelijk werk wel artistiek hoogstaand kan zijn (wat menigeen aanneemt). Of die toeschouwers menen te moeten maken als het publieke domein verboden wordt verklaard voor Cerano's foto van een plassend kind.

Rob van Gerwen wisselde van gedachten met een tiental filosofen over de vraag of propaganda en pornografie wel kunst kunnen zijn en vooral: hoe we hier het best over na kunnen denken. De uitkomst? Uw scribent heeft beloofd het niet samen te vatten... ;-)

Nieuws van de faculteit

- Als **interim directeur** van de Faculteit Wijsbegeerte is per 1 november aangetreden Martin Cadée, van oorsprong fysisch geograaf en tevens werkzaam bij USP (het Universitair Strategisch Programma). Het komende half jaar neemt hij de zaken waar, een uitdagende taak, zeker nu de faculteit een nieuwe studierichting onder haar hoede krijgt: liberal arts & sciences
- Zoals al eerder gemeld start per september 2004 onder penvoerderschap van de Faculteit Wijsbegeerte de **nieuwe bacheloropleiding Liberal Arts & Sciences**. Als

onderwijsdirecteur is benoemd Dr. Ria van der Lecq, voor velen bekend als docent Geschiedenis van de filosofie van de Middeleeuwen. De verwachting is dat zo'n 25-40 studenten zullen starten met deze brede opleiding, waarin keuzevrijheid centraal staat. De projectcommissie is momenteel druk bezig met de invulling van het studieprogramma. Vast staat dat de studenten eerst een kerncurriculum volgen dat bestaat uit een selectie van alfa-, beta en gammavakken. Daarna kiezen ze voor een disciplinaire 'major', ofwel een hoofdrichting.

- Op vrijdag 23 januari 2004 vond het afscheidssymposium plaats voor prof. Heeger in de Kanunnikenzaal van het Academiegebouw. De titel was 'Ethics in a pluralist context; the case of animal ethics'. (Organisator: Frans Brom)

- **Schuhmann symposium** (Ontvangen bericht)

Piet Steenbakkers wil graag de alumni attenderen op een symposium dat op vrijdag 19 maart 2004 zal worden gehouden, ter nagedachtenis van Prof. dr K.J. Schuhmann (Hausen, 19 maart 1941 - Utrecht, 18 maart 2003). Het is dan precies een jaar geleden dat Schuhmann overleden is, aan de vooravond van zijn 62e verjaardag. Vier sprekers zullen de betekenis van Karl Schuhmann voor de geschiedenis van de wijsbegeerte belichten, en aan het eind van de dag worden twee bundel met artikelen van Schuhmann gepresenteerd. Het symposium wordt gehouden onder auspiciën van het Leids-Utrechts onderzoeksinstituut ZENO, en zal plaatsvinden in de Senaatszaal van het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht. Omdat Schuhmann bij vele oud-studenten een onuitwisbare indruk heeft achtergelaten, kan ik me voorstellen dat er onder alumni ook belangstelling is voor dit symposium. Deelname aan het symposium (inclusief borrel, maar exclusief lunch) is gratis; wel is aanmelding noodzakelijk met het oog op het aantal plaatsen. Voor de lunch dient men zich op te geven. Deze kost 10 euro, ter plaatse te voldoen.

Aanmelding voor het symposium kan via email: <Roel.Nijboer@phil.uu.nl>, met als onderwerp "Schuhmann". Daarbij graag aangeven of men wel of niet van de lunch gebruik wil maken.

- 10:00 ontvangst, koffie, thee ochtendgedeelte, vz dr C. Leijenhorst (Nijmegen): Schuhmann en de fenomenologie
- 10:30 opening
- 11:00 Prof. dr Ulrich Melle (Leuven)
- 11:45 Prof. dr Wolfhart Henckmann (München)
- 12:30 lunch (opgave middagedeelte, vz dr P. Steenbakkers (Utrecht): Schuhmann en het Hobbes-onderzoek
- 13:30 opening
- 14:00 Prof. dr Yves Charles Zarka (Parijs)
- 14:45 Prof. dr John Rogers (Keele)
- 15:30 presentatie van twee bundels met artikelen van Schuhmann:
 - Karl Schuhmann, Selected papers on phenomenology, edited by Cees Leijenhorst & Piet Steenbakkers (Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2004)
 - Karl Schuhmann, Selected papers on Renaissance philosophy and on Thomas Hobbes, edited by Piet Steenbakkers & Cees Leijenhorst (Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2004)De bundels zullen bij voorintekening voor een gereduceerde prijs beschikbaar zijn.
- 16:00 borrel

- **Alumniborrel** (Ontvangen bericht, van het universitaire Alumnifonds)

Misschien hebt u vorige week een uitnodiging ontvangen voor de Alumniborrel **op 13 februari**. Zo niet, dan bij deze via uw nieuwsbrief. Graag nodigen wij u uit voor onze algemene alumniborrel in Utrecht op 13 februari aanstaande. Yvonne van Rooy, de nieuwe voorzitter van het College van Bestuur, zal zich daar aan u voorstellen en

graag persoonlijk met u kennis maken. De borrel vindt plaats in het Academiegebouw van de Universiteit Utrecht, in de Belle van Zuylenzaal. Academiegebouw, 13 februari 2004, vanaf 17.00 uur. Sommigen van u hebben zich al aangemeld. Indien u zich nog niet heeft aangemeld en u bent van plan aanwezig te zijn, dan horen wij dit graag. U kunt zich inschrijven op:

<http://www.ufonds.uu.nl/Alumni/alumniborrel>><http://www.ufonds.uu.nl/Alumni/alumniborrel>, per mail (ufonds@ufonds.uu.nl>ufonds@ufonds.uu.nl) of telefoon (030 253 8025). Met vriendelijke groeten, Namens het Universiteitsfonds / Alumnbureau; Leneke Visser, directeur en Jacomijn Timmermans, projectleider.

Quo vadis?

*In 5 regels, alumni aan het woord. In deze nieuwsbrief: **Annie Marée**. Wat doet u (werk en privé)? Wat doet u met filosofie? Wat wilt u doen met filosofie? Wat wilt u dat Autarkeia voor u doet?*

Op 31 oktober 2003 mocht ik na het doctoraal examen filosofie mijn bul in ontvangst nemen. Daar ik reeds 83 jaar ben is er over dit gebeuren een artikel met foto verschenen in het U-Blad van 6 november 2003. Mijn afstudeerrichtingen waren :de Geschiedenis van de Filosofie en de Praktische Filosofie. De titel van mijn scriptie luidt: "De Allegorie in de Taal filosofie en de Ervaringsfilosofie van Walter Benjamin". Door de inspirerende colleges van Prof. Dr. W.L. van Reijen kreeg ik interesse in de filosoof Walter Benjamin, waardoor ik besloot aan zijn werk mijn scriptie te wijden. Vooral de taal filosofie van Benjamin die de functie van de taal in de benoeming, het geven van namen ziet, boeide me. Door de ervaringsfilosofie van Benjamin kwam ik in aanraking met de ontwaarding van de dingen en de mens in zijn tijd maar ook met de Messiaanse Hoop op het Heil, waardoor naast alle negatieve elementen uit het begin van de 20ste eeuw toch ook de hoop blijft leven op een tijd na de tijd.

Door mijn leeftijd ligt het maken van een carrière ver achter me, wel tracht ik op vergaderingen o.a. in de catechese werkgroep iets van de opgedane kennis over te dragen.

Aan mijn studietijd bewaar ik prettige herinneringen. Het in aanraking komen en bestuderen van de oorspronkelijke teksten van verschillende filosofen was blikverruimend. De omgang met de voor mij veel jongere studenten was prettig en de relatie tussen docenten en studenten was zeer goed. Daarom zou ik graag de studie filosofie aan jonge mensen willen aanbevelen.

Gr. Annie Marée

Berichten van het bestuur

- Bijgesloten treft u een acceptgiro voor de contributie 2004. Het bedrag blijft ongewijzigd: 7,- (zeven EURO).
- De periode tussen twee nieuwsbrieven is voor sommige ontwikkelingen te lang. Sommigen van u hebben bijv. wél per email bericht van de voorzitter kunnen ontvangen, om hen te attenderen op het afscheid van prof. Heeger; ander niet. Mocht u dit email bericht niet ontvangen hebben, dan is uw emailadres niet (meer) bekend. Stelt u dergelijke alumni-berichten van Autarkeia, de faculteit of de universiteit op prijs, dan kunt u uw emailadres respectievelijk doorgeven aan:
 - extra Autarkeia berichten: bjernv@dds.nl
 - voor faculteitsberichten: erna.kas@phil.uu.nl;
 - berichten van het Alumni bureau van de universiteit: www.alumni.uu.nl

Alumn'ukjes

1. Boeken (nieuwe aanwinsten in de bibliotheek)

- In oktober 2003 is er een schitterend, monumentaal naslagwerk over de Nederlandse wijsbegeerte in de zeventiende- en achttiende eeuw verschenen: *The Dictionary of Seventeenth and Eighteenth-Century Dutch Philosophers*. Meer dan honderd medewerkers hebben bijdragen geleverd aan de twee dikke banden, die tezamen 432 lemma's bevatten over Nederlandse denkers, universiteiten en tijdschriften, verdeeld over ruim duizend pagina's. Het boek is verschenen bij Thoemes Press in London en de redactie was in handen van Wiep van Bunge, Henri Krop, Bart Leeuwenburgh, Han van Ruler en Paul Schuurman (de eerste en twee laatsten zijn alumni van onze faculteit). Voor meer informatie en bestelformulieren, zie www.thoemmes.com
- Naar aanleiding van het afscheid van van Willem van Reijen in september 2003 en zijn 65ste verjaardag verscheen een bundel artikelen: *Geschiede - Politik - Philosophie. Festschrift für Willem van Reijen zum 65. Geburtstag*. Het is uitgegeven door Bert van den Brink, Marcus Düwell, Herman van Doorn und Wolfgang Essbach (München 2003). Het boek bevat onder meer bijdragen van Keimpe Algra, Ria van der Lecq, Bert van den Brink, Theo Verbeek, Ton van den Beld en Marcus Düwell.
- Menno Lievers meldt een drietal nieuwe publicaties van zijn hand:
 - "Dat is waar" is de titel van een leesboek voor wie denkt dat hij niet denken kan. Dit is een boek waarin een wat wereldvreemde filosoof twee kinderen uit zijn buurt door vragen aan het denken zet over filosofische problemen. Per hoofdstuk wordt een probleem behandeld, zoals 'wat is waarheid', 'wat is betekenis?'
 - "Mens-machine". Dit is het eindexamencahier voor de Havo leerlingen die filosofie hebben gekozen. Het benadert het probleem mens-machine vooral vanuit het lichaam-geest probleem en bevat tal van opdrachten en korte fragmenten van filosofen, zoals Descartes en Wittgenstein.
 - "De dokter, de dood en zijn minnares" is een als scherts bedoelde zedenschets over een academisch ziekenhuis, waarin twee hoogleraren ruzie met elkaar hebben. (Gebaseerd op een waar gebeurd verhaal!)
- Verslag van een experiment. Uw scribent continueert jaarlijks het abonnement voor de universiteitsbibliotheek voor een klein bedrag. Maar dat is een dienst die inbegrepen is wanneer men begunstiger wordt van het alumnibureau van de faculteit. Dat bedrag is dus snel terug verdiend; te beginnen met een lidmaatschap van de bibliotheek maar ook met kortingen (bijv. 20%) op cursussen bij diverse faculteiten en kortingen op de UU-geschenken in de UU-winkel op de Uithof. Dat is mooi. Ietsje minder was de spontane acceptgiro voor een lidmaatschap van de Faculty Club maar vast interessant voor wie (in het centrum) van Utrecht woont.

Filosofie nú

Wat leert de filosofiestudent nú? De studiegids licht wellicht een tipje van de sluier op; een boekenlijstje misschien? In deze nieuwsbrief: wat staat er op de lijst voor 'geschiedenis van de filosofie'.

In het eerste jaar krijgt de student drie onderdelen geschiedenis van de filosofie. Naast 'oorspronkelijke teksten', wordt er gebruik gemaakt van W. Matson's 'A New History of Philosophy', volume 2; *From Descartes to Searle* 2nd edition. Dat betekent dat er dus ook een volume 1 is en misschien een volume 3!

In het doctoraal duiken diverse onderdelen 'geschiedenis van.....' (logica, kentheorie enz.) op, naast modules die specifiek over een bepaalde periode gaan (oudheid, middeleeuwen, 17^e eeuw). Dát lijstje komt de volgende keer.

Internet Philosophique

- Velen van u zijn bekend met Van Dooren's Denkwegen. Achter in het boek staan een aantal grafieken/tijdbalken met daarin de weergave van de productieve periodes van de verschillende filosofen. Welnu, dat kan natuurlijk ook via internet geregeld worden zo blijkt; zie http://www.worldhistory-poster.com/nl/index_nl.html. Wat is er te zien? Niet alleen 'Milestones in World History': <http://users.pandora.be/worldhistory/index.htm> maar ook thematisch in drie delen:
 - Band I: Kunst & Literatuur
 - Band II: Religies & Filosofie
 - Band III: Wetenschappen & Evolutie.
- De Nederlandse Onderzoeksdatabank is recent geheel bijgewerkt. Dat betekent o.a. dat er één internet-loket is voor alle (5700) onderzoeksorganisaties en (35.000) onderzoekers in Nederland. Filosofen en filosofie? Zie <http://www.niwi.knaw.nl/en/oi/nod/toon>. (En wie dergelijke science portals zoekt voor andere landen, een kleine verzameling is te vinden op www.bjervn.dds.nl/PSP.html).
- Verschillende vakwetenschappen kennen een 'Annual Review'. De UB heeft diverse collecties gebonden uitgaven voor Anthropology, Psychology, Sociology, Computer Science, enz. (Palo Alto Annual Review Inc.) Handig voor wie snel en gemakkelijk wil blijven of op de diverse deelterreinen/specialisaties even bijgepraat wil worden. Is er een 'Annual Review of Philosophy'? Een zoekactie (één treffer; diverse zoekmachines gebruikt) leert dat er in de 60-er jaren er kennelijk een geweest is, blijkens een oordeel over een boek over Søren Kierkegaard's (Journals and Papers. 1967; Edited and translated by Howard V. Hong and Edna H. Hong. Assisted by Gregor Malantschuk). Maar verder? Niets. M.a.w. elk jaarboek waarin integraal gereflecteerd wordt op de voornaamste artikelen binnen een deelgebied van de filosofie (logica, ethiek, kennistheorie, klassieken, etc.) zou op enige belangstellingen mogen rekenen.

Bestuursleden; e-mail: bureau@phil.uu.nl.

Will Jagtenberg, Lotte Jensen, Lies de Regt, vz. Bernard Verlaan

De contributie bedraagt € 7,- (zeven EURO) per jaar. Het gironummer is 2294471, t.n.v. Autarkeia, p/a Steve Bikostraat 262, 3573 BG Utrecht. Facultaire contact persoon: Erna Kas: Erna.Kas@phil.uu.nl